

panje, ker deputacija neki nima nobenih te vrste papirjev. Seveda s tem ne bode vse opravljeno in načelnik deputacije goji najboljše nade.

Vojna v južni Afriki se bliža koncu. Angleži so brez boja zavzeli Johannesburg in so na potu v glavno mesto Pretorijo. Buri niso več v stanju se zoperstavljati. Te dni se je slovesno progiasilo, da je Angleška otelesila svoji državi oranjsko republiko in v kratkem se tako zgodi s Transvaalom. Kmetijskih republik v južni Afriki ni več.

Obrtnija.

O dopisovanju mej trgovci in obrtniki.

Tudi najzaslepljenejši šovinst ne more tajiti, da smo Slovenci tako v trgovskem kakor v obrtnem oziru še vedno popolnoma odvisni od Nemcev in Lahov. To je resnica, najsi je tudi bridka. To odvisnost utrjuje še to, da je celo na Slovenskem samem večja trgovina in obrtnija v nasprotniških rokah. Večjih trgovcev in obrtnikov je šele jako malo naših in zato bi bile zastavljati vse moči, da si vzgojimo krepak in omikan trgovski in obrtniški stan. Kako se v tem oziru pri nas dela, to kažejo — konsumna društva.

Naravno je, da je pri takih razmerah korespondenca mej manjšimi trgovci in obrtniki ter mej njihovimi liferanti večinoma nemška ali laška. Zlasti tisti trgovci, ki se niso šolali v novodobni šoli se krčevito drže nemške korespondence, česar jim naposled ni za-meriti.

Mej slovenskimi trgovci smo že pred leti izvojevali slovenskemu jeziku precej veljave, dasi je še vedno nima take, kakšna mu gre. Slovenski trgovci in obrtniki si danes dopisujejo med seboj večinoma slovensko in rabijo nemščino le tedaj, kadar so v zadregi za izraze. Na svojo žalost moramo namreč priznati, da še nimamo potrebne terminologije in da niti moči nimamo, ki bi nam jo sestavile.

V trgovini zadobi slovenski jezik pač šele tedaj vso tisto pristojno mu veljavo, kadar dobimo svojo trgovsko šolo, a ker se to še ne zgodi tako kmalu, moramo gledati, da vsaj kolikor je mogoče uvedeno v trgovino in v obrtnost slovensko korespondenco. To je ne le političnega in narodnega, nego tudi socialnega pomena, zakaj čim večjo veljavo si pridobi naš jezik, toliko več naših ljudi dobi boljše službe, toliko bolje se bodo plačevali slovenski korespondentje.

Slovenski trgovec na deželi in v mestu lahko k temu mnogo pripomoreta. Liferant ima od kupčije z manjšim trgovcem ali obrtnikom dobiček, manjši trgovec ali obrtnik je nasproti njemu konsument, četudi kupljeno blago naprej proda ali obdela, in zato ima liferant dolžnost, da kolikor moč ustreza odjemalcu v vsakem oziru.

Ko bi slovenski trgovci svojim liferantom dopisovali samo slovenski, in bi zahtevali slovenski odgovor, bi bilo kmalu bolje. V Dalmaciji so pred nekaj leti

Hrvatje tako začeli in dosegli mnogo. Zdaj imajo na Dunaju v največjih trgovinah že povsod svoje hrvatske korespondente oziroma imajo zvezo z ljudmi, ki jim predstavljajo hrvatske dopise in dotične odgovore. Kar velja za Dunaj, velja še v večji meri za Trst. Ta ali oni bogati liferant se morda ne bo udal, ali mesto njega je vsak dan dobiti sto družih, ki bodo radi ustregli vsaki zahtevi naj so še taki iredentovci ali prusofili.

To isto velja tudi glede potnikov. Ako bi slovenski trgovci in obrtniki odslovili vsakega potnika, ki ne zna slovenski, poiskali bi liferantje kaj hitro jezikovnozmognih ljudi. Nekateri jih imajo že danes. Trgovski potnik, ki ne zna hrvatski, se že več ne pošilja na Hrvatsko ali v Dalmacijo.

To so stvari, katere se dajo lahko izposlovati treba je samo nekoliko dobre volje, saj ve vsakdo, da Nemeč in Lah rada odjenjata, kadar je kaj zaslužiti.

Kmetijstvo.

Govedoreja.

(Dalje.)

Po novem besedilu § 7. obhoditi bi morala licencovalna komisija 158 stajališč, katera so sosebno v hribovskih krajih večkrat po uro daleč med seboj oddaljena, vsled česar bi licencovanje trajalo tri do štiri tedne.

Tako znatne daljave med posameznimi vasmi in celo med posameznimi kmetijami pa se ne nahajajo samo v Kranjskem okraju, temveč tudi v skoraj vseh drugih okrajih dežele ter bi vsled tega nameravano licencovanje v stajališčih vsled zaradi velikih stroškov, ki so s tem združeni, bilo skoraj povsod neizvršljivo.

Z ozirom na velike oddaljenosti v hribovskih občinah bi tako licencovanje imelo nekaj vrednosti za posestnika bika, dočim se isto lahko opusti v občinah po ravninah, kjer itak že sedaj med stajališči bikov in med posameznimi licencovalnimi krajji ni nikakih znatnih razdalj. Po pravici se toraj sme trditi, da je licencovanje v stajališčih tamkaj, kjer bi bilo za posestnika bika v resnici nekaka olajšava, zaradi velikih stroškov neizvršljivo, tamkaj pa, kjer bi se vsekako dalo izvršiti, pa bi bilo brez posebnega pomena ter bi ne bilo vredno s tem spojenih večjih stroškov.

Vzled mnogo dalje časa trajajočega licencovanja in vsled večjega pota, ki ga prehodi komisija, bi potni stroški edino le za okrajnega živinozdravnika mnogo več znašali, kakor so bili do sedaj skupni stroški licencovanja, vsled česar o zmanjšanji teh stroškov niti govora ne more biti, posebno še, ker prihranki vsled skrčenja števila članov ne bodo toliki, kakor se morda pričakuje.

Iz tega stališča se še celo to ne more priporočati, da bi se vsaj v vsaki občini moral določiti jeden kraj za licencovanje, ker bi bilo to v okrajih z mnogimi